



Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.170/2024/14. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. november 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T:

A terrorcselekménnyel fenyegetés büntette miatt Terheltl ellen indult büntető ügyben a Törvényszék 2024. február 27. napján kihirdetett 16.B.5/2023/23. számú ítéletét megváltoztatja.

A közérdekű munka tartamát 48 (negyvennyolc) órára enyhíti, a könnyű fizikai jellegére utalást mellőzi.

Terheltl vádlottat 350.090 (háromszázötvenezer-kilencven) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, míg az állam által viselt bűnügyi költség összege 502.514 (ötszázkettőezer-ötszáztizennégy) forint.

A nyomozóhatóságnak visszaküldeni rendelt adathordozón lévő adatok megsemmisítésére vonatkozó rendelkezésből az „irreleváns” megjelölést mellőzi.

Az ítéletet egyebekben helybenhagyja azzal, hogy

- az ítélet első oldalán az ügyszámban szereplő évszámot 2023-ra helyesbíti és
- a vádlott személyi igazolványának száma: igazolványszám.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Törvényszék a 2024-én február 27-én kihirdetett (helyesen) 16.B.5/2023/23. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rb. terrorcselekménnyel fenyegetés büntetében [Btk. 316. §], amiért – halmazati büntetésül – 200 óra könnyű fizikai munka jellegű közérdekű munkára ítélte. Rendelkezett az átváltoztatásról, a nyomozóhatóság által megküldött, bizonyítékot tartalmazó adathordozó visszaküldéséről és az azon lévő adatok törléséről, továbbá a vádlottat a felmerült bűnügyi költség kisebb részének, összesen százezer forintnak a megfizetésére kötelezte.

[2] Az ítéletet ellen – annak kihirdetésekor nyomban – az ügyész súlyosításért, a vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be joghatályos fellebbezést.

[3] A fellebbezése írásbeli indokolásában az ügyész a vádlottal szemben börtönbüntetés és közügyektől eltiltás kiszabását, a Törvényszék 19.B.65/2021/20. számú ítéletével kiszabott 6 hónap, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését és a vádlottnak a felmerült bűnügyi költség teljes összegének megfizetésére történő kötelezését indítványozta, melyet a következők szerint indokolt:

[4] Azt, hogy a vádlottal szemben a közérdekű munka büntetés elegendő volna a büntetési célok eléréséhez, legjobban a vádlott tárgyaláson tanúsított magtartása cáfolta. A vádlott úgy az első tárgyalási napon, mint az ítélet kihirdetésekor lényegében újra megismételte a vád tárgyává tett fenyegetéseit, kijelentette, hogy a közérdekű munka büntetést nem fogja teljesíteni, és ha büntetés-végrehajtási intézetbe kerül, szabadulása után be fogja váltani a fenyegetéseit, és nemcsak anyagi kárt fog okozni, de emberekben is kárt fog tenni.

[5] Ilyen körülmények között, figyelemmel arra is, hogy a vádlott a gyógykezeléséhez önként nem járult hozzá, egyedül a szabadságvesztés büntetés elrendelése, és utána a terhelt esetleges büntetés-végrehajtási intézeten belüli gyógykezelése kínál lehetőséget annak elérésére, hogy ne kövesse el újra és újra a terhére rótt bűncselekményt, vagy kövessen el annál súlyosabb bűncselekményeket.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2024. május 14-én kelt BF.170/2024/4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[7] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálata a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű, az előterjesztett fellebbezések elbírálására a Be. 599. § (2) bekezdés a)

pontja alapján nyilvános ülés kitűzése indokolt. Utóbb küldött átiratában ezzel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy azon az ügyész nem vesz részt.

[8] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság túlnyomó többségében a perrendi szabályok betartásával folytatta le az eljárást, hatályon kívül helyezést eredményező abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértést nem valósított meg, mindössze olyan relatív eljárási szabálysértést vétett, amely nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására.

[9] A törvényszék ugyanis bizonyítékként értékelte a vádlottnak a 2023. április 25. napján tartott előkészítő ülésen tett vallomását annak ellenére, hogy annak megtétele előtt nem közölte a vádlottal a Be. 185. § (1) bekezdésében foglalt terhelti figyelmeztetést, ezt csak a 2023. június 8. napján tartott előkészítő ülésen tette meg. A figyelmeztetés elmaradása miatt a 2023. április 25. napján tartott előkészítő ülésen tett vallomás bizonyítékként nem vehető figyelembe.

[10] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a rendelkezésre álló valamennyi releváns bizonyítékot megvizsgálta, azokat egyenként és együttesen is értékelve állapította meg a történeti tényállást, ami azonban a Be. 592. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt okból részben megalapozatlan, mivel a megállapított tényállás II. pontja részben ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával.

[11] Egyúttal utalt arra is, hogy e részbeni megalapozatlanság a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint kiküszöbölhető, a helyes tényállás az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma útján megállapítható.

[12] E körben rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a II. tényállási pontban azt állapította meg, hogy a vádlott 2022. április 1. napján küldte el a fenyegető tartalmú sms-t tanúl pártfogó felügyelőnek. A bíróság ismertetéssel ugyanakkor a bizonyítás anyagává tette a képernyőről készített fényképfelvételt, amelynek tanúsága szerint a vádlott az sms-t március 29. napján küldte el. Erre figyelemmel a tényállásnak ezen időpont tekintetében történő helyesbítése szükséges.

[13] Kifogásolta még, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott elmeállapotára vonatkozóan megállapított tényeket a tényállásban tüntette fel, miközben azok az állandósult joggyakorlat szerint a vádlott személyi körülményeire vonatkozó tények részét képezik, ezért e tényeknek a történeti tényállásból történő mellőzése és az indokolás személyi részében történő feltüntetése indokolt.

[14] Kifejtette azon álláspontját, mely szerint a Törvényszék az általa rögzített tényállás alapján okszerű következtetést vont a vádlott bűnösségére, és a vádlott cselekményeit a törvénynek megfelelően minősítette, de a jogi indokolásban szükségtelenül hivatkozott a közveszéllyel fenyegetésre, mivel a vádlott a cselekményeit nem azzal, hanem személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetésével fenyegetéssel valósította meg.

[15] A büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülmények kapcsán kifejtette, hogy azokat a törvényszék többségében helyesen rögzítette, de nem tekinthető enyhítő körülménynek a ténybeli beismerés, mivel a vádlott javára csak a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomás értékelhető (56/2007. BK vélemény II/11. pontja).

[16] Hangsúlyozta, hogy a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség értékelésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy a vádlott az elsőfokú bírósági eljárásban újabb fenyegetéseket intézett az ügyeiben eljáró hatóságokhoz, többek között közölte, hogy az ártatlan emberek halála járulékos veszteség lenne, súlyosabb tervei vannak annál, minthogy teherautóval a tömegbe hajtsa, illetve emberi kárt is fog okozni. Egyetértett azzal, hogy a vádlott egészségi állapota alapján vele szemben alappal indokolható a középértékű a javára való, akár jelentősebb eltérés, azonban ez nem indokolja kellőképpen a szabadságvesztésnél enyhébb büntetési nem alkalmazását.

[17] Rámutatott, az elsőfokú bíróság alappal értékelte a vádlott javára a cselekménye következményeinek felismerésében vagy az ennek megfelelő cselekvésben közepes fokban korlátozott elmeállapotát, de álláspontja szerint a büntetési nem meghatározásakor ennek eltúlzott jelentőséget tulajdonított, miáltal különösen a speciális prevenciót nem szolgáló büntetést szabott ki a vádlottal szemben.

[18] Hangsúlyozta, hogy a büntetési célok csak végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén érvényesülhetnek, csak ez a szankció lehet elég súlyos ahhoz, hogy visszatartsa a vádlottat a bűnismétléstől, a társadalom más tagjait pedig bűncselekmény elkövetésétől.

[19] Ezzel együtt észrevételezte, hogy a törvényszék a közérdekű munkával kapcsolatos rendelkezés vonatkozásában indokolatlanul határozta meg a büntetés jellegét, mivel arról sem az elkövetésekor, sem az elbíráláskor hatályos Btk. alapján nem kell rendelkeznie a bíróságnak.

[20] Kitért arra is, hogy a törvényszék tévesen mentesítette méltányosságból a vádlottat 752.604 Ft büntető költség megfizetése alól. A Be. 574. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezés a bűncselekmény tárgyi súlyához képest aránytalanul nagy büntető költség esetében ad lehetőséget erre. Jelen esetben a jelentős tárgyi súlyú terrorcselekménnyel fenyegetés büntetettére figyelemmel a büntető költség összege aránytalanul nagynak nem tekinthető.

[21] Ezeken túl felhívta a figyelmet arra, hogy az ítélet első oldalán az ügyszám, a vádlott személyi adatai közül pedig a személyi igazolvány száma helytelen.

[22] Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Törvényszék 16.B.5/2023/23. számú ítéletét a Be. 606. § (2) bekezdése alapján – a megalapozatlanság kiküszöbölését követően – változtassa meg akként, hogy a vádlottat a Btk. 34. §-a és a Btk. 36. §-a alapján szabadságvesztésre ítélje, a szabadságvesztést a Btk. 35. § (1) bekezdése és a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján börtön fokozatban rendelje végrehajtani, a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, a Btk. 61. § (1)

bekezdése és a Btk. 62. § (1) bekezdése alapján a vádlottat tiltsa el a közügyek gyakorlásától, a Btk. 87. § b) pontja alapján rendelje el a Törvényszék 19. B. 154/2021/20. számú ítéletével kiszabott 6 hónap szabadságvesztés végrehajtását és a vádlottat kötelezze további 752.604 Ft bűnügyi költség megfizetésére, az indokolásból a fenti bizonyítékra hivatkozást mellőzze, egyebekben az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[23] A védő a fellebbezése 2024. szeptember 10-én kelt indokolásában kifejtette azon álláspontját, hogy a vádlott hozzá címzett beadványaiból arra a következtetésre jutott, hogy védence elmeállapota tovább romlott, így már nem korlátozott, hanem kizárt a beszámítási képessége. Hangsúlyozta, nem indítványozza újabb elmeszakértő kirendelését, mindössze figyelmébe ajánlja a másodfokú bíróságnak ennek megfontolását.

[24] A védelem 2024. november 19-én benyújtott továbbá egy, a klinika által a vádlottra nézve 2024. november 13-án kiállított „Ambuláns kezelőlapot”, mely szerint Terheltl a fenti egészségügyi intézmény FAmbulanciáján 2024. október 15. előtt önként megjelent és elmondta, hogy meggondolatlan fenyegetőzése okán szabadságvesztés büntetésnek néz elébe. Kiderül a kezelőlapból, hogy a további vizsgálatoknak és kezelésnek a vádlott alávetette magát, MR-vizsgálaton, majd az azt követő két kontrollvizsgálaton megjelent, együttműködő volt, a szóbeli indulatossága mérséklését célzó gyógyszeres kezelést elfogadta.

[25] Az ítéltábla a fellebbezéseket ügyészi indítványra a felmerült részleges megalapozatlanságra tekintettel a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el.

[26] Ezen a védő az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányuló fellebbezését fenntartotta. A felmentést célozva vitatta, hogy a vádlott cselekményeinek társadalomra veszélyessége, mint a bűncselekmény fogalmi eleme megállapítható lenne a védence esetében. Másodlagos indítványa indokolásaként hangsúlyozta, hogy jelentős változás állt be a vádlott állapotában azzal, hogy betegségtudata kialakult és önként gyógyszeres kezelésnek vetette alá magát, melynek következtében viselkedése a védő által is megtapasztalt módon kedvező irányban változott.

[27] Terheltl vádlott beszámolt arról, hogy önként rendszeres gyógyszeres kezelésnek vetette alá magát kóros indulatai mérséklése céljából. Felszólalásában a tényállásban írt cselekmények előzményeit ismertette a korábbi vallomásaiban már előadottal egyező tartalommal.

[28] A vádlott az utolsó szó jogán ezen túlmenően mást nem kívánt elmondani.

[29] Az ellentétes irányú fellebbezések közül a védelmi fellebbezés más okból, enyhítést eredményezően alapos, a bűnügyi költséggel és a közérdekű munka jellegének meghatározásával kapcsolatos ügyészi álláspont helytálló.

[30] Az ítéltábla megállapította, hogy az ügyben a felülbírálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű.

[31] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a törvényszék az eljárást döntő mértékben a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) - f) pontja], sem olyan relatív eljárási szabálysértést [Be. 609. § (1) és (2) bekezdése], amely az ítélet érdemi felülbírálatát kizárná és a Be. 567. § (1) és (2) bekezdése szerinti okból az eljárás megszüntetésének sincs helye.

[32] Helytálló ugyanakkor az ügyészség azon észrevétele, hogy a 2023. április 25-ére tűzött, de a szakvélemény késedelve miatt elhalasztott előkészítő ülés érdemi megtartására nem került sor, az azon jelenlévő vádlott nem a kihallgatása keretében, a szükséges törvényes figyelmeztetések hiányában tette meg azt a nyilatkozatát, amelyet az elsőfokú bíróság az ítélete [21] bekezdésében ismertetett és értékelt.

[33] A Be. 185. § (3) bekezdésének 2. mondata ezzel összefüggésben előírja, hogy a terhelti figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt vallomása – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

[34] Ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint a terhelti figyelmeztetés vagy a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt közlése vallomásként akkor vehető figyelembe, ha a terhelt az eljárás során korábban terhelti figyelmeztetésben már részesült és a folytatólagos kihallgatása során a védője jelen volt, vagy a terhelti figyelmeztetés után a közlését fenntartja. Ilyen fenntartó nyilatkozatot a vádlott a 2023. június 8-i érdemi előkészítő ülésen nem tett, ezért az elsőfokú ítélet [21] bekezdésében írtakat az ítéltábla a bizonyítékok közül kirekeszti. Ez azonban semmilyen formában nem hatott ki az ítélet megalapozottságára, mert a vádlott az eljárás későbbi szakaszaiban is mindvégig ugyanolyan tartalmú – a tényeket nem vitató – vallomásokat tett.

[35] Az ítélet indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a) pontja alapján tartalmazza a vádra történő utalást, az elsőfokú bíróság által feltárt személyi körülményeket és a vádlott korábbi büntetéseiire vonatkozó adatokat, amelyek mindegyikéről megállapítható, hogy a határozat meghozatalakor jelentőséggel bírtak. A [4] bekezdésben második helyen feltüntetett elítélésre vonatkozó adatok kiegészítendőek azzal, hogy az elsőfokú ítélet kelte, amely egyúttal az I. tényállási pontban írt bűncselekmény elkövetési ideje, az ott írtakkal egyezően 2021. szeptember 28. napja, és az elítélésére terrorcselekménnyel fenyegetés büntette [Btk. 316. §.] miatt került sor.

[36] Ezen túlmenően – a tényállásban való feltüntetésük változatlanul hagyása mellett – mellőzi az ítéltábla a [4] bekezdésben első helyen feltüntetett korábbi elítélésre vonatkozó adatokat, mert azokat a bűnügyi nyilvántartás már nem tartalmazza.

[37] Ezzel kapcsolatban ki kell térni arra, hogy a Btk. 2. § (1)-(2) bekezdése alapján a bűncselekményt – fő szabály szerint – az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, de amennyiben a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni. A cselekmény elkövetési ideje (több cselekményre tekintettel a legutolsó befejezése, azaz 2022. május 25. napja) óta a Btk. 97. §-a 2024. augusztus 1-jei hatállyal a terheltekre, így jelen ügy vádlottjára nézve is hátrányosan változott, a korábbi elítéléseket akkor is figyelembe lehet venni, ha azok már a bűnügyi nyilvántartásban nem szerepelnek, míg az elkövetés idején ez csak a visszaesői minőséget megalapozó elítélések figyelembe vételére vonatkozott. E módosítás okán (is) a vádlottra nézve az elkövetéskor hatályos büntető törvény alkalmazandó.

[38] Ennek megfelelően nem eljárási szabálysértés, mindössze az ítélet szerkezetét érintő kérdés, hogy a vádlott elmeállapotára nézve tett megállapításit tévesen a tényállási részben tüntette fel. Abban az esetben ugyanis, ha a vádlott beszámítási képessége teljes, vagy csak korlátozott – azaz büntethetőségi akadályt nem, legfeljebb joghátrányt befolyásoló tényezőt képez – a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontja szerinti ítéleti résznél, azaz a személyi körülmények körében kell elhelyezni (ez jelenik meg pl. a Kúria Bfv.1157/2021/7. számú precedensértékű határozat [19] bekezdésében is). Ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet [5] bekezdésében írtakat az eredeti [3] bekezdés mögé helyezi, egyúttal kiegészíti azzal, hogy „Ifjúkori súlyos koponya- és agysérülést szenvedett. Ezen kívül kézujjai zsibbadnak. 2024. novemberétől mentális betegségét kezelő, és szóbeli indulatossága mérséklését célzó gyógyszeres kezelésnek vetette alá magát.”

[39] A személyi körülmények körében a vádlott által a nyilvános ülésen előadottak szerint a [3] bekezdés 2. mondata helyett az ítéltábla rögzíti, hogy a vádlott „Jelenleg rokkantnyugdíjas, de a mellett árufeltöltőként dolgozik a üzletláncnál. Ebből származó havi jövedelme megközelítőleg bruttó 430.000 forint”.

[40] A másodfokú bíróság egyetértett az ügyészszéggel abban, hogy az elsőfokú ítélet – a Be. 592. § (2) bekezdés c) pontjában írt okokból – kis részben megalapozatlan, az elsőfokú bíróság tényállása kis mértékben iratellenes, ezért azt – a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján – a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján helyesbíti a következők szerint:

[41] A II. tényállási pontot érintően a [14] bekezdés második mondatának első (az sms elküldését rögzítő) tagmondatát a következőre cseréli: „A vádlott által 2022. március 29-én tanúl pártfogó felügyelőnek küldött, és általa 2022. április 1. napján el is olvasott sms-ben a vádlott többek között leírta,”.

[42] A tényállás a fenti helyesbítéssel már mindenben megalapozott, a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibáktól mentes, így a Be. 591. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[43] A törvényszék az ügy megítélése szempontjából lényeges valamennyi bizonyítékot megvizsgálta, és azokat a Be. 167. §-ában foglaltaknak megfelelően okszerűen, a logika törvényei szerint értékelte. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével indokolási kötelezettségének teljes mértékben eleget tett. Az indokolás logikai hibáktól mentes, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével, s az annak során tett megállapításaival az ítéltábla egyetértett.

[44] Az ügyben a vádlott a terhére rótt cselekményeket illetően ténybeli beismerő vallomást tett, és e mellett is rendelkezésre álltak a vádat kétséget kizáró módon alátámasztó objektív, és más személyi bizonyítási eszközök. A meghallgatott tanúk vallomásának valóságtartalmához kétség nem fér, vallomásaik egymást erősítik, mint ahogy az tanú tanú által előadottakat az általa rendelkezésre bocsátott üzenet is alátámasztja. E mellett az I. tényállási pontot érintően az azzal kapcsolatos tárgyalásról készült jegyzőkönyv közokiratként ugyancsak kétség nélkül bizonyította az adott tárgyaláson a vádlott által tett kijelentéseket.

[45] A tényállásnak a fenti tanú részére a vádlott által írt sms küldésének dátumával kapcsolatos kiegészítését az indokolta, hogy az elsőfokú íráság által a tárgyaláson ismertetett irat, az sms-ről készült fénykép alapján az ítéletben (és a vádban) írttól eltérő dátum volt megállapítható. A tanú nyomozás során felvett kihallgatási jegyzőkönyvében írtakból tisztázható volt az is, hogy a tévedést nem két különböző üzenet léte okozta, hanem az, hogy a tanú csak 2022. április 1-jén olvasta el azt és ezen okból tévesen tájékoztatta a dátumról az ügyészséget, majd ez a dátum szerepelt utóbb a vádiratban és az ítéletben is.

[46] Igen körütekintően járt el a törvényszék, amikor az ügyben az előkészítő ülés előtt és később a tárgyalási szakban is a vádlott elmeállapotára vonatkozó szakvélemény elkészítéséről rendelkezett, majd az egybehangzó szakvéleménynek alapján alappal állapította meg, hogy a vádlott a cselekményei elkövetésének idején beszámítási képességében közepes fokban korlátozva volt, e korlátozottság azonban nem érte el a beszámítási képesség kizártságának szintjét.

[47] Éppen ezen szakértői véleményen alapuló mentális jellemzőkből, és a vádlott ezzel összhangban álló eljárás során tett nyilatkozataiból vonható következtetés arra, hogy bár kétség kívül ez a korlátozott beszámítási képessége az, amely kihatott indulatkezelésére, és éppen ezért nem lehet ugyanúgy értékelni az általa tett kijelentéseket, mint a teljes beszámítási képességű elkövetőknél, ahhoz azonban ez nem elég, hogy a vádlott védekezése – vagyis önszabályozó képességének elmebetegség talaján fennálló teljes hiánya – elfogadható

legyen, és ez alapján mentesülhessen a büntetőjogi felelősségrevonás alól. Ez szakkérdés, a bíróságnak arra kell támaszkodnia a döntése során. Márpedig ez arról szól, hogy nem teljesen képtelen felismerni az általa tett kijelentések veszélyességét, éppen az a célja velük, hogy a hatásukat kiváltsák, vagyis a fenyegetéseket a címzettek komolyan vegyék, és pontosan ennek következtében az akaratának megfelelő magatartást tanúsítsák, vagyis eleget tegyenek elvárásainak. A korlátozott beszámítási képessége a szakvélemény szerint éppen ezért inkább azzal függ össze, hogy az elmeműködés zavara indulatilag telítődött magatartásra készteti. Vagyis indulatkezelésére hat ki leginkább, annak elmeállapotából fakadó fékezetlensége miatt az amúgy észszerű gondolatmenetét – vagyis az igazságérzetében esett sérelem miatti felháborodását – realitásvesztett, gátlástalan megnyilvánulásokban meg is testesíti.

[48] E helyen indokolt kitérni arra is, hogy szemben a védő beadványában írtakkal, a terhelt elmeállapotában a cselekmény után – adott esetben évekkel később – bekövetkező kedvezőtlen változás a bűnösség kérdésére, de az eljárás folytatására sincs kihatással. A Btk. 17. § (1) bekezdése szerint nem büntethető, aki a büntetendő cselekményt az elmeműködés olyan kóros állapotában követi el, amely képtelenné teszi cselekménye következményeinek a felismerésére, vagy arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen, márpedig a rendelkezésre álló aggálytalan szakvélemények alapján a cselekmény elkövetése idején a vádlottat a betegsége a fentiekben mindössze korlátozta, amit egyébként fellebbezésének indokolása szerint maga a védő sem vitat. A bűncselekmény elkövetése idején is már fennállt kóros elmeállapotban esetlegesen beálló rosszabbodás a Be. 589.§-a alapján alkalmazandó Be. 487. §-a szerinti eljárás-felfüggesztési okot sem teremt, ugyanis a bíróságnak csak akkor kell felfüggesztenie az eljárást, ha a vádlott bűncselekmény elkövetése *után bekövetkezett elmebetegsége* miatt nem képes az e törvényben meghatározott jogait gyakorolni és kötelezettségeit teljesíteni. Ez pedig a jelen ügyben értelemszerűen nem merül fel.

[49] A kóros elmeállapot esetleges romlásának eljárásjogi következményei miatt ezzel együtt rámutat az ítéltábla arra, hogy a vádlott védőnek írt beadványai nem különböznek a korábbi cselekményei és a jelen eljárás tárgyát képező cselekményei kapcsán kifejtett magatartásától és így újabb szakértői vizsgálat szükségességét nem vetik fel. A csatolt ambuláns kezelőlapból ugyanakkor megállapítható, hogy a vádlottnak a kezelése érdekében az egészségügyi intézményben való önkéntes megjelenése, az időben elkülönülő vizsgálatokra való pontos visszatérése, együttműködő magatartása, valamint az, hogy gyógyszeres kezelésnek is alávetette magát, a korábbi ezirányú viselkedéséhez képest a személyi körülmények körében értékelhető olyan kedvező változás, amely a büntetéskiszabás során sem hagyható figyelmen kívül.

[50] A vádlott bűnösségére vont elsőbírói következtetés az irányadó tényállásból okszerű, cselekményeinek minősítése törvényes, annak jogi indokolása mindenben helytálló, de – részben a védelem által előadottak okán – kisebb kiegészítésre szorul.

[51] A Btk. 316. §-a szerinti bűncselekmény minősítésekor nem hagyhatók figyelmen kívül a Btk. 314. §-ának rendelkezései sem, hiszen az előbbi bűncselekményt az követi el, aki ez utóbbinak az elkövetésével fenyeget.

[52] A Btk. 314. § (1) bekezdésének a) pontja szerint, a terrorcselekmény egyik alapesetét valósítja meg, aki abból a célból, hogy állami szervet, más államot vagy nemzetközi szervezetet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, a (4) bekezdésben meghatározott személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekményt követ el. A hivatkozott (4) bekezdés esetköre tág, a rongálástól kezdve a közveszélyokozáson keresztül az emberöléssel bezárólag a bűncselekmények igen széles körét felöleli.

[53] Az elsőfokú ítélet tényállása helyesen mutatta be, hogy a vádlott állami szerveket, az ügyeiben eljáró bíróságokat akarta számára kedvező tartalmú határozat meghozatalra kényszeríteni és a követelései (az I. tényállási pontnál az adott ügyben való felmentése, a II. tényállási pontnál a polgári pereinek számára kedvező kimenetele) teljesítésének az elmaradása esetén – részben korábbi fenyegetéseire visszautalással – olyan bűncselekmények megvalósítását helyezte kilátásba, amelyek a terrorcselekmény elkövetésének is az eszközcselekményei lehetnek.

[54] A vádlott I. és II. pont alatti cselekményeinek értékelése kapcsán nem hagyható figyelmen kívül, hogy az ott elhangzott fenyegetéseknek – büntetőjogi következményekkel járó – előzménye is volt, melynek során a vádlott konkrét fenyegetéseket fogalmazott meg – akkor a Kúriával szemben. Amikor tehát a vádlott a tényállási pontokban írtak szerint „borzasztó dolgok” és „súlyos bűncselekmények” elkövetésével fenyegetőzött, majd kijelentette, hogy amit addig csak tervezett, azt meg is fogja tenni, sőt, ennél konkrétabban az, hogy a Kúriának írt beadványában foglaltakat kész beváltani, nem általánosságban, hanem konkrétan fenyegetőzött. Fenyegetései pedig éppen elmeállapota, felindult állapota, azok ismétlődő jellege és az azokhoz való ragaszkodás miatt együttesen egyértelműen komolyan vehetők voltak, mint ahogy arra a két, tárgyaláson is meghallgatott tanú a vallomásában hivatkozott is.

[55] Utalni szükséges itt a Fővárosi Ítéltábla elsőfokú ítéletben is hivatkozott 16.Bf.343/2021/10. számú határozatának [57] bekezdésében írtakra, mely szerint: „Az emberölés, illetve testi sértés elkövetésével történő fenyegetés megállapítható, mivel a vádlott magát aktivált „ketyegő bombához” hasonlította, amely „ártatlanok bántalmazását” is eredményezheti”. Ugyancsak a vádlotti visszautalással érintett és az I. tényállási pontban említett bíróság előtt is ismert volt a vádlottnak a Törvényszékhez 2021. július 16. napján érkezett és a fenti másodfokú határozatban is értékelés alá vont azon beadványa, ami részletezte, hogy Kúria megfenyegetésekor többek között „vonat-szerelvény kisiklására vagy görögtűzzé változtatására”, illetve „turistahajó felgyújtásra vagy elsüllyesztésére” gondolt, ami értelemszerűen a közveszélyokozás fogalomkörébe vonható. Az ügyészi átiratban írtakkal ellentétben a fentiek alapján nem kifogásolható az sem, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában az elkövetési magatartások között kitért a közveszéllyel járó eseménnyel való fenyegetésre is, mivel az előzményi adatok ismeretében a vádlott utalásai azokra is vonatkozhatnak.

[56] Összességében a Btk. 314. § (4) bekezdése a Btk. 459.§ (1) bekezdés 26. pontjához képest korlátozottabb körű személy elleni erőszakos bűncselekmények megvalósításával fenyegetést rendel büntetni, de a vádlott által megfogalmazottak ezek közül kétségtől alkalmasak a (4) bekezdés a), e) és f) pontjába illeszthető bűncselekményekkel, így emberöléssel, testi sértéssel, hivatalos személy elleni erőszakkal, közveszélyokozással fenyegetésekre.

[57] A fenyegetéssel, mint elkövetési magatartással kapcsolatban az elsőfokú bíróság által írtak helytállóak.

[58] A BH2022. 5. számú bírósági határozatban összefoglalt bírói gyakorlat szerint a komoly félelem kiváltására való alkalmasság nem a konkrét ügy sértettjének reakciójától függ, hanem azt elsősorban a fenyegetés tartalma alapján kell elbírálni. A terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette az egyéb feltételek megléte esetén csak akkor nem valósulhat meg, ha a fenyegetés valóra váltása magából a közlésből kitűnően objektíve nem lehetséges. Ilyen objektív kizáró ok az eljárás során nem merült fel, a vádlottat az általa hivatkozott súlyos bűncselekmények, borzasztó dolgok elkövetésében semmi nem akadályozta volna.

[59] A védő által a társadalomra veszélyesség kapcsán előadottak okán szükséges e mellett kitérni arra, hogy a fenti bűncselekmény kizárólag a fenyegetésben valósul meg, aminek elhangzása ténykérdés. Komolysága adott esetben nem volt vizsgálható a vádlott beszámítási képessége korlátozott voltának figyelembe vétele nélkül. Arra tekintettel pedig alappal vehette komolyan a fenyegetés címzettje azt, mert annak komolytalan voltában nem bízhatott akkor sem, ha a fenyegetések beváltására a vádlottnak ténylegesen kevés reális esélye volt.

[60] Helyesen járt el a törvényszék akkor is, amikor a két külön elkövetési magatartással megvalósított, a vádlott különböző ügyeiben eljáró bírói kört érintő fenyegetéssel elkövetett cselekményeket két rendbelinek minősítette.

[61] A büntetés kiszabásánál irányadó törvényi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel, mint ahogyan a súlyosító körülmények felsorolásánál sem tévedett, de az enyhítő körülmények közül a ténybeli beismerő vallomás mellőzése szükséges, az ügyészi átiratban hivatkozott BK. véleményben írtakon túlmenően azért is, mert az egyéb bizonyítékokra tekintettel az ügy befejezését sem könnyítette meg. Enyhítő körülmény ugyanakkor az újabb 9 hónapos időmúlás.

[62] A Btk. büntetékiszabási körülményekről szóló 80. § (1)-(2) bekezdése rögzíti, hogy a büntetést a Btk-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.

[63] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által feltárt releváns körülmények és a cselekményei tárgyi súlya, valamint a vádlottnak az elsőfokú ítélet meghozatala után tanúsított magatartása – vagyis az, hogy rendszeres gyógyszeres kezelésnek vetette magán saját akaratából, mégpedig éppen azért, hogy az immár maga által is elismerten kóros indulatait meg tudja fékezni – alapján vele szemben a büntetés Btk. 79. §-ában írt céljai eléréséhez a törvényszék által kiszabottnál enyhébb, de azonos büntetési nem keretein belül maradó szankció elégséges.

[64] A vádlott korlátozott beszámítási képességére tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel a Btk. 82. §-a szerinti enyhítő rendelkezések alkalmazásának lehetőségét és az eset összes körülményét figyelembe véve jól döntött akkor is, amikor közérdekű munka büntetést alkalmazott. Ugyanakkor – bár a vádlott cselekményei ténylegesen újabb bűncselekményeket valósítottak meg – az első ilyen cselekménye óta eltelt időszak bebizonyította, hogy a fenyegetések mögött a vádlott személyében rejlő nagyobb fokú társadalomra veszélyesség ténylegesen nem mutatható ki, erőszakossága a verbalításban megnyilvánuló erőszakra korlátozódik. Ezen kívül az, hogy a fentebb kifejtettek szerint igen kedvező változás állt be nála a betegségbelátást és az orvosi kezelés igénybevételének szükségességét illetően, azt mutatja, hogy a személyében rejlő társadalomra veszélyességet felismerve, annak mérséklésére önmaga is törekszik. E – tevésben is megnyilvánuló – törekvése egyértelműen akként értékelhető, hogy az újabb hasonló jellegű bűncselekményektől való visszatartása, mint a törvényben meghatározott speciális prevenciós cél, erre tekintettel nemcsak a terhére rótt bűncselekmény elkövetőjével szemben kiszabható szabadságvesztésnél, de az elsőfokú bíróság által kiszabottnál is enyhébb szankció alkalmazásával elérhető.

[65] Erre tekintettel az ítéltábla a közérdekű munka mértékét a Btk. 17. § (2) bekezdése és a Btk. 82. § (5) bekezdése alkalmazásával a Btk. 47. § (1) bekezdése szerinti törvényi minimumra enyhítette.

[66] Ténybelileg helyes az az ügyészi hivatkozás, miszerint a vádlott maga nyilatkozott úgy, hogy a kiszabott büntetésének nem fogja alávetni magát, e kijelentése értékelésénél ellenben nem hagyható figyelmen kívül elmebeli állapota, ennél fogva azt nem kell és nem lehet úgy értékelni, mintha egy egészséges elmeműködésű személytől származna.

[67] Ahogyan arra az ügyészi átirat is utal, a Btk. 47. §-ának 2021. január 1-jétől hatályos módosítása óta ugyanakkor a közérdekű munka jellegéről már nem kell a bíróságnak rendelkeznie, annak meghatározására a foglalkoztathatósági vizsgálat alapján kerül sor [Bv.tv.

282-285. §], ezért az erre vonatkozó rendelkezést az ítéltáblának az ítéletből mellőznie kellett.

[68] Az ítélet egyéb járulékos rendelkezései törvényesek, de a bűnügyi költségre vonatkozó elsőbírői rendelkezést korrekcióra szorul. Osztotta az ítéltábla azt az elsőbírői álláspontot, miszerint a második szakvélemény elkészítése – tartalmának ismeretében – már nem volt szükséges, miáltal a Be. 574. § (3) bekezdésének 1. fordulata alapján annak megfizetésére őt nem lehet kötelezni, de helyes az az ügyészi álláspont is, hogy egyebekben a bűnügyi költség nem volt a cselekmény súlyához képest aránytalanul nagy, ezért a vádlottat a második szakvéleményen felül felmerült bűnügyi költség teljes összegének megfizetésére kötelezte.

[69] Helyesen ismerte fel a törvényszék, hogy a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM-BM-PM együttes rendelet (a továbbiakban: Rendelet) (1b) bekezdése szerinti le nem foglalt bűnjelként rendelkezésre álló, az ügygel összefüggésbe nem hozható, bizonyítékul nem szolgáló adatokat tartalmazó adathordozó további sorsáról rendelkeznie kell.

[70] E vonatkozásban utalni kell arra, hogy a Be. lefoglalást és annak megszüntetését szabályozó L. Fejezete a le nem foglalt bűnjelekkel kapcsolatos döntéshozatalról ugyan nem tartalmaz előírásokat, de a lefoglalás megszüntetésétől eltekintve az ott írtak értelemszerűen alkalmazhatók a lefoglalással nem érintett, de rendelkezésre álló bűnjelekre is, melyekről a fenti Rendelet és a Be. hivatkozott rendelkezései együttes alkalmazásával hozható döntés.

[71] A Be. 321. § (1) bekezdése alapján a lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény elkövetésekor annak tulajdonosa volt és tulajdonjogával kapcsolatban észszerű kétség nem merül fel. Ez adott esetben a nyomozóhatóság volt.

[72] A Rendelet 50. § (1) bekezdése értelmében a bűnjel megsemmisítését a hatóság rendeli el, míg az (1a) bekezdés arra nézve tartalmaz előírást, hogy amennyiben a le nem foglalt bűnjel a bizonyításra alkalmatlan, a hatóság annak megsemmisítéséről – határozat hozatala nélkül is – dönthet. Adott esetben azonban a le nem foglalt bűnjel egy olyan adathordozó (pendrive) volt, amelynek adattartalma volt bizonyításra alkalmatlan, miközben az adathordozó értékkel bír, és tulajdonjoga a nyomozóhatóságot illeti meg. Ennélfogva az adathordozó és az általa hordozott adatok jogi sorsa egymástól elválik: az előbbire a tulajdonjogból fakadó visszaadás a helyes eljárás, míg az utóbbi tekintetében a Rendelet 50. § (1a) pontja szerinti, bizonyításra alkalmatlanság okán történő megsemmisítés, amely az adatok törlésével valósítható meg.

[73] A Rendelet azon előírása ellenére, hogy a hatóság az ott írt bűnjel megsemmisítéséről határozat hozatala nélkül is dönthet, helyesen járt el a törvényszék, amikor erről az ítéletben kifejezetten rendelkezett, mert ezzel gyakorlatilag felhatalmazta a tulajdonos nyomozóhatóságot, hogy a saját eszközét újra használhatóvá tegye és arról a rajta tárolt

adatokat törölje. Értelemzavaró ugyanakkor az „irreleváns” adatok törlésére vonatkozó kitétel, mert ezzel arra utal, hogy az adatok egy része jelentőséggel bír és nem törölhető, míg egyéb adatok törlése a Rendelet alapján szükséges. Erre tekintettel az ítéltábla e kitélt a rendelkezésből mellőzte.

[74] Fent írtakra figyelemmel az ítéltábla nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján – a büntetés pontos meghatározása és a bűnügyi költség összege vonatkozásában – megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – a tényállás és az indokolás kisebb helyesbítésével és kiegészítésével – helybenhagyta.

[75] A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. november 27.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,	dr. Cserni János s. k.,	dr. Ignác György s. k.,
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Törvényszék 2024. február 27. napján kelt 16.B.5/2023/23. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.170/2024/14. számú ítélete szerinti változtatással 2024. november 27. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. november 27.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Takácsné Veres Tünde

bíróági ügyintéző

